

גומר כל השם חוץ מכרעא דה' אחרונה, ואילו היה שלא כסדרן פסול דיעבד לא היה מעלה כתיבת השם צבת אחת משלים הכסדרן הזה עד ששכחו חכמים, אלא ודאי אין זו הקפדה לפסול דיעבד אלא הדור מזכר לכתחילה, וראו חכמים הדור עפיה צמח שכותב ד' קולמסין צ"א וצחרו צו וק"ל. *) והנה מע"כ שפילו יהיה שלא כסדרן פסול היינו לקרות צו צניבור ואין לו דין ס"ת ולא ילא הכותב מזכר כחצו לכס, מ"מ אין איסור למחוק ולתקן השם עכ"פ נלע"ד נכון לכל שכוונתו לתקן אין צו איסור מחיקה, ואופן התיקון שימחוק מלמעלה למעלה כרעא דה', דכל זמן שאין לורה ה' עליה אין כאן איסור מחיקה כלל כמבואר.

מה שפלג מע"כ על ראיה הפ"ת מחשבת הנוצ"י שלדעתו אין משם ראיה על דין שלא כסדרן דשם אחי עלה מעטס הפסוק, לא עיינתי בחשבת נוצ"י צפנים, לפום מה שכתב מע"כ נראה לי דברי מע"כ, אמנם ראיתי צהבה שו"ע לאח"י הגאון רבינו עקיבא מיייתי ג"כ ראיה מחשבת נוצ"י שגראה מתוך דברי הגאון מו"כ טיאה ווייל השואל דס"ל לפסול שלא כסדרן צמח הוי"ה צ"ה וז"ל (צמח נוצ"י צפנים אי"ה ותל"מ **)

הנני ידידו אהבנו דו"ש"ת כה"י

הק' שמעון בהגמרה"מ סופר זצ"ל.

סימן לא

משנה מפורשת וע"כ לא פליג הראצ"ד אלא על צטול נמר בפשתן דאייירי ציה הרמז"ס, וכ"כ הגאון מוהר"א מווילנא צצאורו לר"ד שדברי הכ"מ תמוהים מאוד. והנלע"ד צישוד דעת הרמז"ס ז"ל, דס"ל דהאי צטול נמר רחלים צנמר גמלים אינו צצטול כל איסור צהיתר ששם האיסור מועט מחצטל צמח היתר הרוב ונהפך להיות היתר, דאילו כן איך אמר מתינתין חס הרוב מן הגמלים מותר לערב צו פשתן, הלא כשמערב צו פשתן הוב כמוסיף על האיסור דמשם ה' הוא ויהיה חוזר ונעור, והיא הוכחת המרדכי ר"פ כל שעה דלא אמרי' חוזר ונעור, ויע"י תצ"צ הר"ן סי' נ"ט יבספר מקור חיים סי' תמ"ז, והנה הרמז"ס ז"ל דס"ל אמרינן חוזר ונעור קשיא ליה מ"ט דמתני' נמר רחלים צנמר גמלים, ועוד נראה לי דס"ל להרמז"ס ז"ל מלד הסברה לא שייך צטול לפשתן צקצצום או לצמר רחלים צנמר גמלים משום דאין צטול להיות, אפילו לחוטי נמר או חוטי פשתן שכבר נעשו שוע טור ונוצ מ"מ אין שם איסור עליהם אלא כשיחוצרו נמר ופשתים יחדיו חל עליהם שם האיסור לצצם, אבל אין על ה' מהם לצד שם איסור, שחומר עליו צטול שם האיסור ממנו ונהפך להיות היתר, ואין לומר דעכ"פ איכא שם איסור על הפשתן להוד דאיסור לחצרו עם הלמר דאין איסור לחצרו כמש"כ הרמז"ס צהלכה י"צ אלא האיסור לצצם וזה האיסור חל אחר שחוצרו יחדיו ילא

באר מרים

אמרו וכותב השם בבת אחת עכ"ל. וכפמ"ש מיח"ז ז"ל על כרחך לא היה בבת אחת ממש ודו"ק.

**) בס' קסת הסופר הנ"ל בחקירה י' העיר ג"כ שרק הש"א מצוד כן והנוב"י שלא השיב עליו בזה אין ראיה דהיה לו אורבא רמו לו סתירה בתשובתו במה שהראהו מ"ש הרמ"א רגל הדביק בה"א מן השם ולא חילק בין ה"א אחרונה לה"א ראשונה ש"מ דלא בעי' כסדרן עכ"ד. ופלא הלא הנוב"י מדיק שם וכותב: ואפילו בשם עצמו אמר ה' אחרונה הרגל נוגע בג מותר לגרו כמו שכתב רמ"א בהגה"ה. ש"ר בתיקונים שם הרגיש הק"ס בזה וכתב: יוסר כי שגגה היא. אמנם גם רע"א בהגהות לשו"ע העיר דדעת הנוב"י אף דלא השיב להרב מו"ה טיאה על פרט זה לא משום דמוזהר לו בזה אלא דלא היה צריך לזה שם לדינא אבל הוא לנפשי לא ס"ל כן כמבואר במה"ת סי' קע"א גבי שם אלקים ואפשר בשם הו"ה ס"ל דבעי' כסדרן עכ"ד.

חומר ז', אך מלחתי צהבה שו"ע לאח"י הרב רבינו עקיבא אייגר ז"ל זי"ע מיייתי כמה דעות שרואים להחמיר גם צמח חלקים דבעין כסדרן דוקא, והעלה שם דמתצוה גנת ורדים אין להוכיח אלא צמח הוי"ה ית"ש דוקא ומקור דין זה הוא מזוה"ק עפ"י סוד הצילות אותיות שם הוי"ה ית"ש כסדרן מ"מ גם מהזכר אין ראיה לפסול דיעבד, ומסיים עכ"פ צשאר שמות אין להחמיר דיעבד, וממה שכתב המג"א סי' ל"צ לפסול כתיבת פרשיות תפילין צדפום משום דבעין כסדרן מש"כ צמ"ת מוכח דס"ל פשוט דגם צשמות ההוי"ה אין קפידא שיהיו כסדרן דאל"ה גם צמ"ת יהיה פסול צדפום. ועיינתי צספר צרכי יוסף מיייתי צמ"י רע"ז כ"פ תשובה גר"ו ולא הזכיר דין זה כלל. ואני אעפ"י שאיני כדאי להכריע ואין ר"ש כדאי לסמוך עליו אפילו צשעת הדחק מ"מ לא אמנע להודיע למע"כ שדעתי נועה שאין להחמיר דיעבד אפילו צמח הוי"ה צ"ה, וקצת נ"ל מהא דצצחו חז"ל צמח יומא להאי דקשר ד' קולמסין צין אצבעותיו וכתב שם הוי"ה צבת אחת, וכנה עפ"י סוד הצילות כל משכיל קצת יצין שיש להקפיד אפילו על קצו של יוד ויה"כ לכרעא דה"א ראשונה של השם שלא יאחר אותה אחר הוי"ו שלאחריה או מכש"כ לאחר ה' אחרונה ודבר זה נמנע צמאיעות ד' קולמסין צבת ה' ולא היה אפשרות לכחצו צצ"א אלא גבי הוי"ו ורגלס הימנית עם הוי"ו והוי"ו כמובן אך לא כרעא השמאלית נמלא כרעא של ה' ראשונה נעשית אחר שכבר

בעזה"י. קראקא יום ה' לס' וארא תרצ"ה לפ"ק.

תינתא שלמא רבא לגברא רבא ה"ה אהובי ידיד נפשי הרב המאור הגדול הגאון העצום החריף והבקי מו"ה אהרן ס"ג [סעגרטן] נ"י.

ימים רבים חלפו אשר לא ראיתי תמונת אות מיידי מע"כ ונפשי אותה לדעת שלומי ושלום תורתו על מה זה ועל מה זה אסף את ידו, נא צצקשה ממנו כראות מכתבי זה יודיעני מעמדו כעוב צכל עניניו ואל יעלים ממני אהבנו נאמנו אכבת נפש, ולולי ערדותי כי רצו כן כחצתי זה פעמים ושלש.

ועל עתה צחתי להציע לפני מע"כ דברים הצריכים לי עיון וצריך אני לעשות לי רב וחצר נאמן כמותו ירצה צישראל, והוא צענין עמוק אשר הרצב יגיעות יגעתי ועמלתי לעמוד על דעת קדושים, וכתצתי צזה צעוה"י אריכות דברים כמה קונטרסים ולפני מע"כ יספיק הקצור.

ה) יעיינן מר צרמז"ס פ"י מה' כלאים וצהשגות שם, וצכסף משנה, ומה שחמח עליו צמ"ז כי צחמח דברי הכ"מ תמוהים נכאורה, דמיייתי ראיה ממשה וחוספתא שכולם לא איירי אלא מצטול נמר רחלים צנמר גמלים ופשתן צקצצום, מי לא ידע כי יש צטול והיא

*) הנה בספר קסת הסופר בלשכת הסופר חקירה י' מפלגל הרבה בשיטת גינת חרדים הנ"ל, וחולק עליו, ושם ברי"ה עוד י"ל וכו' מביא שהשואל בגיור מוכיר הש"ס יומא דף ל"ח ע"ב הנ"ל, והקשה שם אהא דכתב בווה"ק שצריכין לכתוב אותיות השם מתחילה בחלקים נפרדים ולחברם אח"כ, מהא דבן קמצר שכתב השם בבת אחת בלי שום פירוד. ובשו"ת דברי חיים ח"ב חיד"ס סי' קכ"א העיר מש"ס יומא הנ"ל בפשיטות דבכותב השם בביא הוי שלא כסדרן דכסדר היינו הוי"ו קודם ואחריו הה"א, ואפ"י אם נימא דוקא למפרע פסול ובביא כשר, הלא קי"ל א"א לצמצם אפילו בידי אדם ודלמא נגמר הוי"ו קידם הה"א ראשונה, (ומיח"ז ז"ל נקט לפשיטות שלא היה אפשר בענין אחר, ובשו"ת מהר"ם שיק חיד"ס סי' רס"ח העיר באופן אחר דכל שאינו זא"ז אפילו בב"א אינו וא"כ גם בב"א איסור לכתוב, ובן קמצר כתב השם בב"א ע"ש. ובד"ח בחשובה הנ"ל מביא מגי' דבן קמצר כתב השם עפ"י הווה"ק הקוצ קידם והה"א בהפסקה, וכתב הרי"ח: ותמיה לי טובא האיך יפולג' אש"ס דבהדיא

כב

עוד לישנא יתירה, שנעשה הכל הלא חתיכה לאיסורא יע"ש — וערחתו ליישב ולעולם עיקר סברתם משום דתערוצת בגורם האיסור לא יוכל לגרום היתר כמו שהסביר האמ"י ז"ל, (כאשר אבאר איהם מה שהבירתי נכד), אלא שגא חתמא שאין גירס האיסור אלא חוט א' שג למר הסמיך אל הפשתן וניגע בו או אפילו שני חוטין א' מלד ימינו וא' משמאלו בדרך משג, אבל כל החוטין היתירים שצאורך הצגד שאינם נוגעין בהפשתן אין אלו גורמי האיסור דנעבדש נשלים האיסור ע"י חוט הניגע בהפשתן, אי"כ יתבטל השעטנא היינו חוטי הלמר והפשתן יחדיו הנוגעים ז"ל צרוב החוטין של הצגד שאינם ניגעין בהפשתן, בזה התיב ז"ל לומר שסברה זו דחווה היא דכך אסור המרובה כמו המועט כוונתם דכל החוטין של למר המהוצרים באריג כולם הלא חתיכה הלמר הנוגע ומחוצר בפשתן הוא, דהכי דקיי"מ דאינו אסור מזה כנאים אלא כשיביו הלמר והפשתן נוגעים ז"ל דהיינו יחדיו דקאמר רחמנא היינו לאפוקי אס מין אחר מפסיק ביניהם, אבל צגד א' של למר אפילו ארוך הרבה אסור חוט העליון המופלג מן הפשתן כמו חוט התחתון המחוצר ונוגע אל הפשתן כיון דהכל חתיכה אחת של למר דכך אסור המרובה כמו המועט — כך היה נראה לע"ד לפרש כוונת החוס' והרא"ש לפי מה שהסביר האמ"י ז"ל סברתם — אמנם הרואה יראה דפשטית ורהיעת לשון התיב נראה יותר דכוונתם, כך אסור המרובה כלומר הלמר כמי הפשתן, יצוותר לשון הרא"ש דהכל הלא חתיכה לאיסורא, הרי מפורש כוונתם כיון שמיד כשהחיש פשתן מחוצר אל הלמר, הלמר עצמי נעשה חתיכה לאיסורא מעצמו. (והרשב"א ז"ל בתשובה סי' רנ"ט מסיים בה בזה"ל, "מי יבטל את מי" כוונתו שאפי' שם האיסור של הפשתן אחר שנתחבר אל הלמר לא יוכל להתבטל, כיון שהלמר עצמי נעשה איסור מאותי השם דגא תלצב שעטנא אין אש מכבד אש, דכל מה שאתה מוסיף למר אתה מוסיף איסור ואפילו היה כבר נתבטל שם האיסור מן הפשתן היה ראוי שיכיה חוזר ונעור ע"י חוספית הלמר לממן דאית ליה סברת חוזר ונעור. מכש"כ שלא נתבטל האיסור כלל נפי שאין כאן מצטג דמי יבטל את מי, גא מפני שהתערוצת גורם האיסור אלא מפני שהוא עצמו אסור ואין האיסור יבטל את האיסור והוא משם א'). אס אמנם נדחקתי ליישב לשון החוס' והרא"ש שיסבול הלשון סברת האמ"י ז"ל, עדיין לא סר כאצי לדעת מה הכריחו לכך להעמיס דצדריהם סברה שגם צעיי הקדושים היתה נראה דחיקה. ואחר העיין נלע"ד דמתניתין דלמר רחלים ילמר גמנים הוב קשיא, ועוד הירושמי דמיתתי הרא"ש דלמר ופשתן שטרפן זה צד ר' זעירא בשם ר' ירמיה אמר בטען רב אסור בתערוצתן ומוקי צירושלמי רב דקאמר אסור היינו כשלא ערצ מין אחר צנייהם, אלא עשה מערוף של הלמר ופשתן יחדיו צגד א' דהיינו שפשה מהם שוע טווי יניו, והיה קשיא לאמ"י ז"ל אינו היה עיקר העטם משום דהכל הלא חתיכה לאיסורא, חיה צגד שאצד בו כלאים אחר שכבר נעשה שיע טווי יניו אבל בך דירושלמי שטרף זה צד יתבטל הפשתן בהלמר קודם שנעשה מהתערוצת צגד א' ושבו לא יהי חוזר ונעור כיון שכבר נתבטל, יא"ת כיון דעדיין אין שם איסור על הפשתן לא שייך צי בטיל הא מוכח ממתניתין דל"ר צלמר גמלים מתבטל ש"מ דיש בטיל להיתר, דאין לומר בלמח אינו מתבטל הלמר רחלים מיד אלא כשיעורצ עמו פשתן

באר מרים

מכבר, זה אינו דה"ת אם אחר טוית צ"ר יצ"ג יערב עם פשתן, אבל כשמערב הפשתים בהם קודם הטויה ואז לא נתבטל עדיין דאין לי שם איסור, יאח"כ כשיחליל לטוחם נעשה גוף אחד ייהיה צריך רוב נגד הפשתים והצמר, והא דמחוסר זמן עדיף ממחוסר מעשה, ראה מ"ד סי' רכ"ח דמתירין הנדר החלוי בזמן קודם חלית הזמן ולא כן בנדר התלוי במעשה, וכן מביאר לענין דשיל"מ ועי' במל"מ פ"ד מהלכות אשות יפ"י מהלכות גרישין עכ"ד, יע"י בנובי"מ מה"ת בהלכותיו בסי' ג"ב יג"ד אות א' יאית ד' פלסיל גדיל בדברי מל"מ הג"ל לענין מחוסר זמן דממילא אתי. [ועי' לעיל בסי' כ"ט].

ולא קודם לכן, ומכש"כ קודם שנעשו הלמר או הפשתן שוע טוה ונו, דעדיין מחוסרים מעשה וגריע עפי מחמץ קודם זמנו דאינו אלא מחוסר זמן יזמן ממילא קאחי *) ומכש"כ דגריע מחמץ שמתבטלים במים, מזה דהתם יש על החלב שם איסור בשל צמר עם חלב ואינו מחוסר זמן יגא מחוסר מעשה לע"ג דלענין איסור חתיכה מחוסר עדיין מעשה הצביג בלרף עם הצמר מ"מ כיון דלענין איסור בשל אינו מחוסר שפיר נוכח נימר דשם האיסור צביג החלב עניו דכך היא שם האיסור בלרף חלב עם צמר וגזענים צידה, וכיון דבטיל מיינה שם איסור הצביג ממילא גם איסור האכילה אין צי דרך צביג אסרה תורה, וכן שגא היה אסור צבטינו מותר נאכלי צידה, אמנם צבטיג למר בפשתן שאין אסור כלל בתערוצתם, ותחילה שם האיסור אחר שחיצר יחדיו הלמר והפשתן בקבירה או בתפירה, אי"כ ענ הפשתן צגד אין בו שם איסור לומר שיתבטל שם איסורו צרוב היתר וכן הלמר צגד אין בו שם איסור שיאמר עליו שיתבטל ממנו שם האיסור צריב — והיינו עטמא דצרייתא צגדה ס"א כ"צ צגד שאצד צי כנאים שאין החוט פשתן בטל צגד שג למר רחלים, לפי דלא שייך צעטל על דבר היתר אלא עיקר הצטול על שם האיסור ואין על פשתן שם איסור, וא"ת כשמתחבר הרי עליו שם איסור שוב יהי חוזר יבטל צריב הלמר הא ניתא כיון שע"כ אתה לרף להקדים שם האיסור נימר שגאמר הפשתן צו הרגע שחל שם האיסור על הפשתן הו ג"כ על הלמר שם איסור מעלמו, דכך אסרה תורה צגד למר שיש צי פשתן כמי שאסרה צגד פשתן שיש צו למר, ואין לומר שיתבטל מטיע הפשתן צריב הלמר יהיה כאיני אין כאן פשתן, הא ניתא דהפשתן להיכן אלו יהיה דבר שהחוט מכחישי, ולא שייך בטיל על שום הדבר שהיה טומא בעלמו, ולא מלחנו בטיל אלא על שם הדבר, דהיינו שם האיסור שהוא דבר מחשבי ודימה לבטיל דעת היתר נצ"י דעת הרבנים כסנהדרין שאין הדין בטל אלא דעת צענה (יעיין צנדרים דף נ"ט ע"א, א"ל רב חסדא מאן לאית נך ילמי רבך היתר שבהן להיכן הלך), ואפילו למאן דלמר איסורא כמאן דניתא דמי היינו כיון שנתבטל שם האיסור צרוב היתר אמרין שם האיסור פרה מיינה אבל עלם הדבר ודאי קיים אלא שהוא היתר, וכיון שאי אתה יכוני נימר שאין כאן פשתן בתוך הלמר ממילא הלמר אסור מעלמו, ינעשה צעלמי חתיכה לאיסורא לא מן שם האיסור בטל הפשתן שגאמר כיון שצטל שם האיסור מן הפשתן אין כאן איסור כמי צצטול שחר איסורים בהיתר, ועוד ששם האיסור בטל הפשתן ג"כ אינו בטל כיון שהלמר נעשה איסור אין כאן מצטל אדרבא כיון ששניהם משם אחד כל מה שאתה מוסיף למר אתה מוסיף איסור — כל זה נלע"ד כוונת החוס' ז"ל בד"ה צגד וכו' בקיור דצריהם יבאר יותר צעטנו לשון קאת הרא"ש ז"ל במס' נדה בהלכות כלאים, ובתשובת הרשב"א סי' רנ"ט יע"ש. — ולא זכיתי להבין דברי האמ"י מיה"ב ז"ל בתשובת ח"ס א"ח סי' ק"ז שגארה שם שלא הסביר כן סברת החוס' והרא"ש, וחפס עיקר סברתם משום דהתערוצת הגורם האיסור אינו צדין שיחזור ויגרום היתר, וכחצ שסברה דחיקה היא וממילא נימר כן ע"ש. וכמה ימים של נער היה ני נישב לשון התיב ירה"ש שיהיה אפשר להעמיס צלשנים סברת האמ"י ז"ל דלכאורה לפי סברת האמ"י ז"ל לא היה להתוס' לומר לישנא יתירה, כך אסור המרובה כמו המועט והרא"ש ז"ל קאמר

*) וכ"כ המלבי"ם בספרו ארצות החיים על ש"ע א"ח בסי' ט' (תאראש בת"ר) בפלפולי על תשיבת רע"א סי' ל"ח דמיתתי שם דברי הפר"ח דאין ראיה מכלאים לחמץ, דצ"ר שם אסור עליו לערבי עם הפשתים, וכתב המלבי"ם מעין הג"ל, כיון דמיתר שנתערב צ"ר בצמר גמלים בעורי נימין אין להם מציאת איסור דאם נשאר כך מיתר לערבי עם פשתים אי"כ עדיפי מחמץ דאינו אלא מחוסר זמן, אבל זה מחוסר מעשה לטוחם, ואם נימא הא גיפא קשי מניל להרין דצ"ר בטיל בצ"ג בעידן נימין דלמא הביטול רק אחר שטיה איתם עד שקינים שם איסור לערבם עם פשתים יאו בטיל צ"ר בצ"ג המעירב בו

קק"ב בין שפול לבזר, והיינו מעטס הנ"ל כיון דדעת הצטול שיכיה אסורא כמאן דליתא ולא יהי חו"י, דעיקר צטול האסור מילתא דתליא בדעת כמו דליתא צירושלמי בפרק ב' דערלה — והיינו טעמא לע"ד דצמים שפול לין דלא אמרי' ביה קמא קמא צטול, וכחז הר"ן בשם הרמב"ן ז"ל משום שאין דרכו של החר להצטול, לפי שאין צורך בצטול שיפול עליו דעת האדם לומר שנהפך להיות אסור לפי שאין צורך לכך דבין כך ובין כך הוא נמנע מלאכלו בשצוי ספק אסור המעורב עמו, ואין שום נפקא מינה אם נאמר נהפך להיות אסור או לא, רק לענין מלקות ולענין חטאת, אם נאמר נהפך להיות אסור חייב על כל חדא וחדא, ואם לא נהפך נהי דאסור גאכזי מ"מ כל חדא וחדא בזה ספק ואינו לוקה עניו. מ"מ כיון דהין זה הלכא מקרה רחוק שאין דעת בעלים ושום אדם נופל עליו, ואין דעתו עליו עכשיו הוה כלא נודע (ע"י צבי"ל ז"ע ס"ו ובש"ך ובצאורי הגאון מהר"א ווילנא ז"ל מיייתי שם ירושלמי הנ"ל אצבי דלא הפשטא אי ידיעת חזרו מהני או דוקא ידיעת בעלים צענין) ואינו צטול לענין זה. זה מה שג"ל כוונת הרמב"ן ז"ל. והנה הר"ן ז"ל סבר בתחילת המחשבה שעיקר הסברה לפי דבחר לה שייך צענו כלל, דלא שייך צטול אלא על שם המקרה הנזכר על העלם דהיינו אסור או פסול, משא"כ בזהר שאין כאן מקרה שיתצטול ממנו, ולומר שזהו כאלו אינו זה לא אמרינן, והצ"ח רח"ה ממתינות דלמר רחלים צטול צלמר גמלים חו"י דהין על הלמר שם אסור חו"י לומר כיון דיש לו נ"מ בצטולו גם בזהר שייך צטול לומר נהפך להיות כמו ברוב, בין להקל בין להחמיר, אלא הוה דקאמר הרמב"ן אין דרכו של החר להצטול לפי שאין לנו נ"מ בצטולו כיון דגם צלמר הצטול נריך להחמיר מספק.

(ג) ובסברה זו יוחא לי קושיא עיומה שהקשה בספר פרי מגדים בפתיחה להלכות מעורבות שהקשה על כלל הזה דהין החר נהפך לאיסור, מש"ס דצחים דף ע"ח ע"א צפול ויותר וטמא שצלק זה צוה לפי פירש"י שם מצוהר הוה דהינו לוקה היה משום דלא ידעינן אם צא ממין חזרו צו פחות ממה שחסר ממנו, הוה אלו הוה ידעינן שמצית פגול נחסר שליש, ונחערצ עמו שליש מנותר הוה השליש נותר צטול ונהפך להיות פגול ולוקה משום פגול, הרי דנהפך לשם האסור של הרוב, הכ"ד בזהר שנתערב צאסור, דמ"ש. ולפי מה שצאתי צעזכ"י יוחא דשאני התם כיון שאין לנו לדון שם בצטול לענין אסור כיון דכל חדא וחדא אסור ואין לנו לדון אלא לענין מלקות שפיר צטול הנותר בצפול, כיון דעיקר מה שאנו דנין בצטולו הוה לענין זה אם ילקה עליו משם נותר או לא ושפיר אמרי' אחרי רבים להטות.

ומיזשב ג"כ מה שהיה קשה לי מאז על כלל הנ"ל מש"ס דמנחות דשחוטא צעלה צנצלה אי לאו משום דמצינן ג"כ אלוהי' דר"י, ואמאי הוה כזה צטול החר צאסור. ועוד קשה מש"ס נדה דף כ"ז דרובה הש"ס לומר טעמי דר"ש דמטבר תרוד רקצ שפול לתוכו עפר משום דא"א שלא יתצו צ' פרידות עפר על פרידה אחת רקצ וצ"ר שיעוריה, ומדחה רבה התם אדרבא א"א שלא ירצה צ' פרידות רקצ על פרידה אחת עפר ויתרצה שיערי ע"ש משמע דהעפר ע"י שנתצטל בתרוד רקצ מתהפך להיות טמא ומטמא כמיהו, ע"י צספר נחלת יעקב על צ"מ וצבג"ה מנכד המחצר הגאון מו"ה אברהם תאומים ה' יאריך ימיו שהקשה קושיא זו מש"ס נדה ומש"ס צחים הנ"ל ותיירן דוחק, ולפי הנ"ל יוחא דבמלא תרוד רקצ שפולו צו עפר דאנו דנין לענין למנחות שפיר יש נפקא מינה בצטול דאם תאמר שלא צטול העפר ונהפך להיות כמו הרקצ אין כאן טומאה כלל אפילו תאמר עכ"פ ספק מיהא איכא שמה יש כאן טעור טומאה, ח"כ ממ"א אי צרה"י ספק טומאה צרשות היחיד טמא, ואי צרה"י דספיקו להקל ח"כ ע"כ נריך אחת לומר שנתצטל העפר ונהפך להיות רקצ, וע"י צירושלמי פ"ב שם דאצבי ליה ג"כ אי ידיעת ספק הוה ידיעת ודוק הטב כי הוה נכון וצורר לע"ד — לפי האמור גם הקישיא

פשתן ויעשה שזע טווי ונוז, ח"כ פשיטא דלא היה די צמה שלמר גמלים מצובה על למר הרחלים אלא נריך להיות רוב כנגד למר והפשתן יחדיו, ועוד איך היה ראוי לעשות כן לכתחילה לערצ עמו פשתן ולעשות ממנו איסור שיכיה חוזר ומצטול הוה אין מצטולין איסור לכתחילה, חו"כ הנ"ל מתצטול קודם שנעשה איסור ואינו חו"י, וש"מ דיש צטול להיות, ח"כ הדורא קושי' לדוכתא מ"ע דהירושלמי דרצ אסר שחערותן לעשות ממנו צגד צפני טמא, ע"כ הסביר. חלמ"י ז"ל דעיקר החילוק הוה דלמר אין מצטולין הפשתן לפי שחערותן גורם האיסור אינו מן הדין שגורם האיסור יהיה חוזר וגורם היתר משא"כ במתני' דל"ר צלמר גמלים שפיר צטול כיון שהמצטול אינו דבר בגורם האיסור, וכן רצ דלמר דוקא צטול ערצ עמו מין אחר כדמפורש צירושלמי וכ"פ בש"ע אם טורף למר ופשתן יחדיו מצ"ח לערצ ועוד למר גמלים ומצטול את למר הרחלים, וע"כ היינו טעמא משום דהמצטול הוה ממין אחר שאינו ממין גורם האיסור, כנגע"ד לייצב דעת חלמ"י ז"ל בדעת התוס' והרא"ש.

(ב) ונראה עוד דס"ל לחלמ"י ז"ל דגם צצגד שצצד צו כלאים לא היה מתייצב טעם מניעת הצטול משום דנעשה חתיכה דאיסורא ואין כאן מצטול כמו שהסברתי אני לעלמי, דעד כאן לא שייך סברה זו אלא אי אמרינן דלא שייך צטול להיות ח"כ ע"כ נריך אחת לומר שמתחילה נאסר הפשתן בזהר צוהר אל הלמר ושז יהיה חוזר ומצטול ואיסורו וצטולו צאים כאחד זה ח"א לומר דכיון דחל עליו שם האיסור נעשה כל הצגד חתיכה דאיסורא ואין כאן מצטול כל שאינו צא"י אינו צצת אחת, ראוני לומר כיון שאין נאחר הצטול ולא להקדימו גם צצת אחת אין לו מליאות, כ"ז תינה לפי ההנחה דלא שייך צטול להיות, אצל לפי מה שצאתי בדעת חלמ"י ז"ל ושכן דעת הר"ן שצובה ס"י נ"ט דמוכה ממתני' דפ"ע דכלאים דיש צטול להיות, ח"כ שפיר נוכל לומר שחוט פשתן צטול בצצגד וכאלו אין כאן פשתן ולא צא לכלל איסור כלל, וגם לא שייך סברה הנ"ל דכל מה שמוסיף למר מוסיף איסור כיון דהכל משם אי כמש"כ הגאון מליסא צבי תמ"ז על מתני' דל"ר יצמר גמלים שאם מערצ ח"כ פשתן ילטרף הפשתן עם הלמר ויהיה חוזר ונעור הוה ליתא כיון שאין כאן למר רחלים שכבר נצטול ונהפך להיות כולו למר גמלים, ואפילו אי אמרינן צעלמא חוזר ונעור דהיינו כשנתערב חתיכה דנצלה צרוב חתיכות שחוטת, וחל"כ נחוסף עוד נצלה עד שלא יהיה בזהר הרוב אפילו אין השניה שנתחוסף ממין הראשון מ"מ כיון דהאסור משם אי אמרינן האסור מעורר האסור כיון דלא צאנו מתחלה אלא לצטול שם האסור צסם ההתר דסגי לנו צזה דלמה לנו לומר שנתצטול שם החתיכה כאלו אינה אלא שם האסור נצטול ממנה דהיינו שם נצלה וכיון דלא היינו נריכים ליותר לא נצטול יותר דהצטול דבר התלוי בידיעת האדם ומטרת חפלו, משא"כ צערצ פשתן צקצבום או למר רחלים צלמר גמלים כיון שהעיקר המטרה ומנחת הצטול, שיכיה מותר לערצ צו פשתן כאלו לא היה כאן למר רחלים אלא כולו למר גמלים, ח"כ איך יהיה הפשתן ח"כ מעורר הלמר וכן פשתן ולמר משם אי הוה, וכיון שנתצטול שם הלמר איך יהי מעורר ח"כ שם הלמר ע"י שם הפשתן, וע"כ עיקר הצטול היה על שם הלמר דשם אסור עדיין לא היה כאן, ועוד אפילו תאמר שיש על הלמר צעלמו שם אסור מ"מ ע"כ היתה כוונת הצטול שיתצטול הלמר כמאן דליתא שיכיה ויכל לערצ עמו ח"כ פשתן ולא יהיה חוזר ונעור, צשלמא צאסור שפול לתוך החר ח"א לומר כוונת הצטול צכדי שלא יהי חוזר ונעור אם יוסיף לערצ צו אסור דהא עכ"פ אסור להוסיף לערצ דהוה מצטול אסור לכתחילה, ואין דעתו על המקרה שאם יפול עוד אסור לא יעורר האסור, ואם הוה צאופן שידע שא"א שלא יפול עוד אסור לשם פשיטא אי דהוה כנפל צפ"א צלי הפסק דאסור, (יע"י צרמב"ן צ"צ דמיייתי חלמ"י ז"ל צי"ד ס"י פ"ה צמעציר ענין נקוד יע"י"ה) ואי יש הפסק צתים אלא שא"א למנוע נפילת האסור היינו דאמרי'

הקושיא משהיטה בטעם צנצנה נק"מ כיון דנענין עומאה אלו דנין לא סגי צמה שהיה חתיכה אחת משתי חתיכות דספיקו חסיר, הא חתנה צרה"י, צרה"י מאי אכילת למימר דהיה ספק לקולא אפילו אכילת דלקצט ע"כ דתחנות דין שצאח לדון אם הוא ודאי עמא, אי"כ לרין אחת לומר נכפך הכתר להיות חסיר דהיינו לקבל הכתר שם האסור מן הרוב.

ויש לי מקום ספק אם נחפז חתיכה אחת שג שחושט בשתי חתיכות שג צנצנה, צומן שטימאות וטברות ניהגין וגמג שפשתן יערצן צנצנה צין הרבה חתיכות שחושט אם נאמר כיון דתחנות דנין נענין עומאה אם נעמא צנגיעתו צהם משום דאמרי נכפך העכיר להיות עמא להיות כמו הרוב דא"כ להטות כיון דתחנות דנין לומר בטעם השחושט צנצנה נענין עומאה גם לפנין חסור אכילה יחי" כן ויהי צתערות השני לרין רוב נגד כל הג' חתיכות, או דלמא דיקא נענין עומאה אמרי נכפך להיות כמו הרוב, אבל נא נענין חסור, לכאורה נראה זה כלאותו החצול בשני ראשין, אולי י"ש נדמות לשני צנצנה ואין כאן מקומו. *

ודכירנא שאלו הקשיא קושיא זו משהיטה בטעם צנצנה, ותירץ יי הכ"ת דעיקר צנצנה צריב היא משים דאמר דהמנא א"כ נכפית, ואמר מע"כ מסתבר דעיקר קפידת התורה שלא יהיה צריב נטע אחר המיעוט, והיינו עמא דהאסור בטל ונכפך להיות חסר דתנא"ה אלא נא נכפך האסור יהיה חסור לאכול גם הכתר משום ספק דלקצט חסורא, נמא נטע אחר המיעוט, משא"כ צהר צאסיר אפילו תאמר הכתר לא נאסר מ"מ הרוב צהר צאסיר צו נא יהיה מותר צצנצן כך, ומשים הכי שחושט לא נאסר אין לנו קפידא צה, דעיקר שג יהיה צריב נגרר אחר המיעוט, משא"כ בשחושט צנצנה נענין עומאה שגם תאמר אין השחושט נכפך להיות צנצנה יהיה הרוב נטע אחר המיעוט שאין אחת יכול לעמאות הטנצ צה" מן החתיכות משים דהיה ספק שטימא צרה"י ספיקו טהיר, אינו דברי מע"כ — נא יהיה נא אז טענה נסתיר דצריי אלא שגם היתה הסברה מתקבלת על צי מפני שהלשון אחרי צדים נכפית משמע שהקפידא שיהיה המיעוט נטע ולא סגי צמה שאין הרוב נטע אחר המיעוט, וכן היא צסנהדרין אם המיעוט מהייב והרוב צחכים לרין המיעוט לצטל דעתו ולקבל סברת המזכים ולא סגי צמה שלא ינטע הרוב אחריו, דאפילו דעתו וסברתו קיימת נא יהיה דנין אח הנידון להייב מפני הספק מ"מ לרין המיעוט לצטל סברתו דוקא ילקבל אח סברת הרוב דהמנא אמר אחרי צדים להטות שהמיעוט יהיה בטל ונכפך אל הרוב. והנה יש לדחות כחשך דהר מע"כ דאין לדמות עניני צטיל חסורין לדנין צטול דעת היחיד צרוב צסנהדרין אפ"י דאסמכו חכמים צטיל חסורין על האי קרא מ"מ אינו דומה צכל הדרין. אמנם השתא הכא נראה לע"ד מש"ס

דצחים הפניג יחיתר והעמא צצנצן זה צזה נפירש"י יסוגיא דגדא כ"ז צחריד שג רבך, דצצני הסנייית הגני אלו דנין צצטל המיעוט ירהפכו אל הרוב להטות שטיר חסר ממנו, יחיני לא היה מצצנצן ג"כ נא היה צרוב נטע אחר המיעוט דהא דלא היה לוקח, ולא היה מעמא, לא משים שטימא הרוב אחר המיעוט, אלא משום חסר שטור, ואין המיעוט נטע אחריו להטות שטיר, מכאן מוכח דעיקר צטיל צרוב הוא דכך צזר דהמנא שלטולס יהי המיעוט נטע אחר הרוב צכל ענין שאני דנין עליו ויש ננו נעיה לכאן ולכאן, דהיינו אם אלו דנין אם לאסור או להחיר אמרינן נטע אחר הרוב אם הרוב חסור ויהפך מעוט הכתר לאסור, אך שאין אלו דנין עליו כלל כיון שצנצנה אין אלו יכולין לאכלו אפילו היה צתערות חד צחד, וכיון שאין אלו דנין עליו אין לנו נטעית אחר הרוב, דהמנא אמר נטעית, אחרי צדים להטות, אם הדצרים עולים צמאצים לנטות לכאן או לכאן, אבל כשלא צאח לדון עליו כלל אין כאן אחרי צדים להטות אבל כל שצאנו לדון על צטולס אין נ"מ צין החר צאסיר אי חסור צהר או צהר צהר. **

ד) הנה מה הטעם צטל לומר רחלים צלמר גמלים מפני שאנו דנין על תערות צזה אם יהיה מותר לצצו כשנחפז עמו פשתן ואם יהיה צטל מיד ויהפך כולו אל הרוב שהוא לומר גמלים יהי מותר לערצ עמו פשתן ואין כאן מצטל חסור להתחיל כיון שכבר צטל הצמר צטורו החר וכמאן דליתא דמי, וכן צצנצן של לומר רחלים שחר צו חוט שג פשתן נאמר נכפך הפשתן להיות כולו כמו הרוב דהיינו הצד שכולו לומר רחלים, כיון דלא סגי צלאו הכי שגם לא תאמר כמאן דליתא דמי אלא שהאסיר פרה ממנו א"כ להצטל דכל מה שצאח מייסוף צו לומר אחת מייסוף ממין האסיר, אע"כ כוונת הצטול על שם הפשתן לא על שם האסור וכמאן דליתא פשתן, ממילא אין כאן חתיכה דאסורא, ומ"מ צצנצן כלחים שאין צו צטול אע"כ משום דלא מסתבר שיהיה מין הנזים חסיר גירס החר — ועל זה כתב חאמ"ו ז"ל שהיה דוחק דמ"ל לומר כן, והיה צאחם סצרה דחוקה לפי מה דקיימין דגם החר צהר צטל דהיינו לומר רחלים צלמר גמלים וע"כ לרין לומר שצצטל שם לומר רחלים צרוב שם לומר גמלים ונכפך להיות כולו לומר גמלים ולומר רחלים כמאן דליתא דמי, אי"כ גם צנחפז פשתן עס רוב לומר רחלים נאמר כן שצצטל שם פשתן צשם הרוב לומר רחלים וכמאן דליתא, כיון דלא לצטל שם חסור צאנו מכ לנו צכך שצתערות הוא גורס חסור.

וגלע"ד דהא הוה דקשיא ליה להרמב"ם ז"ל ע"כ ילא לחדש ולמסבר לן הא דלמר רחלים צטל צלמר גמלים לומר כאלו אין כאן לומר רחלים, הוא משום שנעשה הכל לורת גמלים כוונתו לומר ולחלק

מה

באר מרים

היה נמי דיופן לענין שבת [יע"י בר"ן שם שכתב דאפי' לדאורייתא מהני] יכה"ג מצינו בהגהת מרדכי ס"ק דחולין לענין קשר של תפילין — (יבשית ח"ס הג"ל כתב דהת"ס בבכוריה היל"ל בפשיטת בטומאה החמירי כדמצינן הרבה חומרות ופרצה טהרה בישראל ע"ש יצ"ק ממש ביצה דף ד' ע"א אמרינן לענין טומאה, אפוש טומאה מדרבנן לא מפשינן ערש"י. ועי' לעיל סי' ט' בסיג' דריחא מילתא באות י"ב וכו' פלפול נאה בענין בחר מבטל יבחר בטל.

** בחי' הר"מ למס' ספחים בטיג' דחמץ בזמני בדיה צור י"ל וכו' מביא שם חקירת פרמ"ג הג"ל לענין החר נהפך להיות איסור, ימחלש ג"כ ע"י הסברה המוכרת בפנים, כיון שמי"מ התערובת יהי אסיר מספק אין הרוב נגרר אחר המיעוט, ומח"ו היסוף ראיות לסברה זו. ובשנית מהר"ם ש"ך חיו"ד סי' ק"ה, כתב ג"כ כיון דאצל הסנהדרין לא יספיק אם נימא דהמיעוט כמאן דליתא דא"כ אין כאן כ"ג סנהדרין בדיג, יעצ"ל דעת המיעוט בטל אצל הרוב ינתהפך להיות כמיהו, והיה בבטיל אסורין ע"ש.

י) התוס' במס' בכורות כ"ג ע"א ד"ה גבלה וכו' הקשו מדוע לענין טומאת משא לא מהני בטל ברוב ולענין איסור מהני, ומחלק דלענין אכילה כל משהו ימשהו כשנכנס בבית הבליעה קמא קמא בטל ברוב החר מה שאין כן בטומאת משא ע"ש, ימיוכר בכסף משנה ס"א מהלכות אה"ס ובמל"ם בפ"א מהלכות ממז"מ, יעיין בש"ת חת"ם סופר ח"יד סימן פ"ג ד"ה האחרון וכו' שהעיר שלכאורה סברת הלבוש בסוגין הוא כסברת תוס' הג"ל ע"ש. לפ"ז יש לצוד קצת ולימר דלגבי איסור אכילה ד"ל ק"ב ברוב החר תערובת השני (למ"ד ככל ממש בעי) יא"צ רוב נגד כל הג' חתיכות. אמנם באמת סברת התוס' שם רק לענין דרבנן כמו דמסקי התוס' וכמ"ש המל"ם הג"ל, אבל מן התירה בטל ברוב לגמרי, אי"כ אם שחושט בטלה בגבלה ומטמא טומאה וראית, אולי א"א לוי דלענין איסור אכילה לא הוה כנבלה, ד"ל כדאמרי במס' שבת דף צ"א ע"א בורק כות תרומה לבית טמא בשבת ישם בבית צצטרף לקצת אוכל שהיה שם מכבר עד שנשלם לשיעור ביצה כיון דהאני לענין טימאה אהני נמי לענין שבת, וכן במס' סיכה דף ד' ע"א מיג' דהיה דיופן לענין סיכה

אמר הרחלים ולא שתי ליערות ועוד לבטל גם הפשתן, משום דאכתי לא נעשה האמר והפשתן מחזירים יחדיו חצור אשר יעשה אותם חדר חתיכה דאסורא, כגון צבעול אמר הרחלים צלמר גמלים החר בהר עד שיהי אורת כל הצמר אמר גמלים, וקשה אכתי נימא להפך הצמר רחלים והפשתן יחדיו שכבר נערפו שוב צבור, יבעלו את אורת אמר גמלים ואין כאן אמר גמלים אלא כולו אורת נ"פ יחדיו, אע"כ משום דאין הפשתן מצטל אורת הצמר שאינם מתערבים יפה, נמלא מחוך התוספתא והירושלמי מתבארים דברי הרמב"ם ז"ל בחר בטעם בעז"ה ודברי הכ"מ נכונים וברורים ומתוקנים תל"י.

ועדיין נריך אני לבאר מה שנלע"ד דהא דירושלמי דלמר ופשתן שטרפן זה בזה נריך לומר דאין עריפה זו עושה חצור לכלאים, אעפ"י שמלשון הרמב"ם בפירוש המשניות דמיתוי הכ"מ בריש פ"י משמע דשוע היינו ערוף שני המינים צלי טווי ונז, ולכל הדעות הוב כלאים מדרבנן דהיינו לצדין דאסורין משום דהוב שוע, ולרמב"ם. אפשר דאסור מדאורייתא יעיי' בכ"מ שם ה"ב, מ"י נלע"ד דהיינו כשהערוף הוא גמר המלחכה שיהיה ללבוש כך יעיון הטעם בלשון הכ"מ. [ועיי' בס' ארלות החיים בס"י ט' מ"ש]. ונ"ע למע השמיט הרמב"ם דין זה דהירושלמי דמציא ליערה ועוד אמר גמלים ועורף ציניהם והמחצר בשו"ע הביאו.

(ה) והנה דעת הראב"ד ז"ל דאין צטול אמר בפשתן בשום אופן, וגראה דרבייתו מירושלמי הג"ל דלמר ופשתן שטרפן רב אסר בתערובתן כשלא עירב מין אחר ציניהם, הרי דלאו בחוטין תליא מילתא, ולא ס"ל כלל סברת הרמב"ם, אלא ס"ל טעם צטול ל"ר צ"ג הוא צבעול כל אסור בהר ששם האסור צטל, וכו"ל דפשתן מקרי אסור וכן אמר מקרי אסור, שהתכוונה שצ"ל אסור בחצורו א"ע ואת המחובר עמו, היא צטלה צלמר גמלים ונהפך להיות כמו אמר גמלים שאין זו תכונה זו, [וכמ"ש הראב"ד צ"י חמ"ט דע"ס ס"י ל"ו מוצא בארלות החיים הג"ל, שצמר רחלים עם אמר גמלים כאיסור בהר דמיתא], ובה דבגד שאבד צו כלאים לא חמירין שיתצטל תכונת חוט הפשתן בתכונת הצמר וכשם שהצמר מותר לחצרו עם אמר כך יהי מותר לחצר הפשתן עם הצמר, באמת היה ראוי לומר כן אילו היינו דנין אם מותר לחצרו עם הצמר למשל אם התערבו חוטי פשתן מועט ברוב חוטי אמר רחלים ואנו באים לדון אם מותר ליקח מחוטין הללו לתפור בהם בגדי אמר מותר דכבר נתהפך תכונת המועט אל הרוב ונהפך כולו להיות החר רלוני לומר להיות מותר לחצר עם בגדי אמר כמו שהרוב מותר, משא"כ צבגד שאבד צו כלאים שאין אנו באים לדון עליו אם יהי מותר לתפרו בחוטי אמר ולא יאסר על ידי כן ללבוש או לא כיון שכבר הצמר הוא מחובר אל הפשתן ואין לנו אלא אם כבר נאסר או לא, ואמרי' דכבר נאסר כיון שיש צו כבר מחובר חוט של פשתן בחצור האסור ונעשה כולו חתיכה דאסורא, ואפילו נודע התערובת קודם שנעשה מחובר חצור האסורו כגון צלמר ופשתן דערפן צ"י דאסר רב בתערובתן, כיון שתחילת התערובת לעשות מתערובת הוב בגד אחד חצר סופו אזלינן, כיון שאתה דן לעשות משיכה יחדיו חצור שוע טווי ונז, מכ תאמר תצטל תכונת הפשתן בתכונת הצמר, בתכונת זה כן תכונת זה, המרובה כמו המועט שבהתחבס יחד נעשה כולו חדר חתיכה דאסורא, ודאי אילו היה כאן רוב חוטי פשתן אשר כוונתו לתפור בגדי פשתן בהם, ובמקרה נתערב בחובס חוטי אמר וכשאתה דן לאסור לקח חוטין הללו לתפור בהם בגדי פשתן תאמר אל תאסור המרובה מפני המועט וצטל המועט לגדי הרוב, דנהפך תכונת החוטי הצמר לתכונת חוטי הפשתן שמוחר לתפור בהם בגדי פשתן ללבוש, אך בערוף אמר ופשתן על הכוונה לעשות מתערובת זה יחד בגד צ"ע, א"כ אין אתה דן לערצ אמר המרובה עם אמר אחר אלא אתה דן אם מותר לעשות מתערובת זה אריג א' וללבוש, לזה אסור המרובה כמו המועט ודוק בטע.

זה

מה בין זה לצבד שאבד צו כלאים, דבגד שאבד צו כלאים היינו חוט העומד בעצמו ואינו צלול ומתצלצל אורתו לא שייך לומר צו כמאן דליתא דמי אלא לבטל שם האסור וזה א"א משום דאסור המרובה כמו המועט כסברת התוס' והרא"ש, משא"כ צמחני' דלמר רחלים שמתערב ומתצלצל ברוב צ"ג עד שאין השקפת החוש רואה נימא של אמר שאין עמו נימין של אמר גמלים עד שאדם תוכה איזה שם יקרא לערצוב הוב ונקרא על שם הרוב ששם המועט צטל ברוב אמר גמלים, והפשתן שמתחבר אח"כ אינו אמר ופשתן יחדיו אלא אמר גמלים ופשתן יחדיו, וחלוק הוב בין יבש ביבש לדבר הצלל ומתצלל יפה לא רחוק הוב, כבר כתוב כן על הספר כסף משנה בשם מהר"י קורקוס ספ"א מהלכות אה"ע יע"ש. וזה נלע"ד היתה סברת הטע"ז הגאון הלבוש ז"ל דמיתוי ליה הש"ך רס"י רל"ע ותמה עליו הש"ך ז"ל, יע"ש ויעיי' בתשובת חא"מ"ו ז"ל צ"י ס"י פ"א ובא"ח ס"י ק"ז.

וצריך לומר לפ"ז הא דליתא דירושלמי בערוף אמר רחלים בפשתן רב אסור בתערובתן אע"ג דהתם לא הוב חוטין ומה בין זה לצמר רחלים צ"ג, ס"ל לרמב"ם ז"ל דאין אורת אמר רחלים מתצלל ע"י פשתן כמו ע"י אמר גמלים, אע"ג דמ"מ שייך צו צטול אסור אילו היה הפשתן נקרא אסור כיון דמטורפים יחד ועורח גדול להפרידן מ"מ אינו מתצלל אורת א' בחצורו כמתערבות לה צלה עד שיאמר עצמותו של א' וכמאן דליתא דמי, ומכ"ע דקדק התנא ונקט אמר רחלים צ"ג, וקצובם עם פשתן, כלומר דוקא אמר צלמר ופשתן בקצובם שייך בהם צטול החר לפי שמתערבין יפה ומצלל אורת, משא"כ אמר רחלים בקצובם או פשתן צלמר גמלים כנלע"ד ברוב כוונת הרמב"ם ז"ל. והנה מה שכתב הרמב"ם ז"ל עוד, ואין חוששין לנימות של אמר המתערבת בהן מפני שאין חוטי אמר לפיכך עורות הכצנים וכו' ע"ש, נלע"ד כוונתו שאין לחוש לנימות אמר רחלים הפורשת מן התערובת הוב ומתאחדים עם הפשתן, דמה יושענו הצטול שמתצטל אורת ל"ר צלורת גמלים ואורת הכל אורת גמלים, מ"מ נימא הפורשת ועומדת בעצמה היא יש לה אורת ל"ר וכשהיה נכרכת בחוטי הפשתן יעשה חוט הפשתן חתיכה דאסורא שטענו ל"פ יחדיו, ע"י מתוך הרמב"ם ז"ל דנימין הללו הנכרכים סביב החוט צטלים צהחוט צמטון שזה המעט מתצטל אורתו ונעשה הכל אורת חוט של פשתן, דהא צבגד אמר שאבד צו חוט ש"פ או צ"פ שאבד צו חוט של אמר שכתב בהלכה ה' שאני מפני שהחוט עומד בעצמו ואינו מתצלל וכן כשטרף הרבה פשתן בהרבה אמר, אצל נימין של אמר רחלים הנכרכים עם החוט ונעשים עמו גוף א' שפיר צטל.

היצא לנו מהכ כיון דלרמב"ם ז"ל אין חלוק בין אמר רחלים צלמר גמלים או בפשתן דאחד זה ואחד זה מקרי החר בהר ולא שייך צטול אלא כשמתערב יפה אצל לא בחוטין, ושפיר מיתוי הכ"מ ראה לזה מדברי הסמ"ג בשם התוספתא דקתני על מתניתין דד"א כשהביא פשתן ועורף ציניהם אצל הביא חוטי אמר רחלים ועורף בחוטי אמר גמלים אסור פ"י חוטי חשיבי ולא צטלי, לע"ד אין כוונתו משום דהוב כדבר חשוב דלא מלאנו חוטין בין הדברים ההשונים שאינו לא דבר שצמנין אלא כוונתו כוונת הלבוש הג"ל שהוא דבר העומד בעצמו ואין לומר שמתצטל וכמאן דליתא דמי, ע"כ אינו צטל לפי שהוא החר בהר. ומה שכתב הכ"מ, אינו שצוב שמן התוספתא למדו, כוונתו מתוספתא זו מוכח דעמא דמחני' דל"ר צטל צ"ג הוא משום שמתערב יפה ומתצטל אורת אמר רחלים, לא מטעם צטול אסור אלא מטעם צטול שם אמר, א"כ ממילא מוכן דכל שנתערב יפה שייך צטול להחר בהר א"כ ה"ד אמר בפשתן ופשתן צלמר דמ"ש רק עיקר החילוק בין חוטין לנימין, שחוטין אינם מתערבים יפה ונימין מתערבים יפה, והביא הכ"מ עוד רא"י מירושלמי דקאמר ל"פ שטרפן צ"י מציא ליערה ועוד אמר גמלים ועורף ציניהם, ונריך לומר הא דסגי בליערה ועוד לבטל

הענאה דרך נביזה חסור, ח"כ בגד למר שאבד צי חוט שג פשתן שאפני תאמר שאין הנביזה נקראת חנה על שם הרוצ מ"מ חסר רחמנא נביזה הרוצ פשתן כשיש צי חוט ח' שג למר וכן נהפך. ובוזה ננע"ד מיושב קושי הרשב"א ז"ל בתשובה סי' רנ"ט ותיירן בדוחק לפי שא"ל שיבדוק חסר כל תצוה שהוא זורע שלא יהי מעיר צב מין אחר, נראה מדברי הרשב"א ז"ל דהאי דבגד שאבד צו כנאים שאין החוט שג פשתן צטנ צלמר היא חמרה דרצון יבאמח כן משמע ברמב"ם בהלכות עדות יע"ש, אמנם במרדכי ר"פ כ"ש משמע דהיא סברה דאורייתא דפשתן צלמר חסור צבנ שהוא, ואם היא סברה דאורייתא קושי הרשב"א קושיא עומה מכ צין נא תנצש כלאים נגה תזרע כלאים חידו ואידו תערוצת החר צבהר ותערוצתן חסרתן וכן חסר המרובה כמי המועט. ונפי דברי הר"ל עפ"י הירושלמי ניהא צעזכ"י ינק"מ דשאני כלאי זרעים דאסרה החורה זריעת שניהם יחדיו דהיינו שאסרה החורה מעשה הזריעה שאסור נזרע בזריעה אחת שזרע חטין ושעורין, וכיון שברוצ מן החטין ואין כיוונתו נזרע השעורין נקראת זריעתו על שם הרוצ, משא"כ צבגד למר שיש צו חוט של פשתן דאסרה החורה צבגד למר שמחוצר צו חוט שג פשתן, דהאי יחדיו לא על הנביזה קאי חנה על החצור קאי וכן שנתחצר חוט שג נמר צבגד שג פשתן חסור הנביזה על הצבד של פשתן, וכיון דנה שייך נומר שנתצטנ החוט כיון דאין צטונ נהתר נומר שאינו ח"כ ים צי פשתן וכל הצבד חסור לנצוש כיון שיש צו פשתן, חנה דאכתי יש נדון כיון דקאמר רחמנא שזע טווי ונז למר ופשתים יחדיו, ח"כ לריכס חנו מעשה הזה של שזע טווי ונז לו"פ יחדיו ח"כ צטעה שחצרים יחדיו צשזע טווי ונז ג"כ נוכל נומר כיון שטרף מעט פשתן צכרצה למר נהי דנה נצטענ הפשתן דאין צטונ נהתר מ"מ מעשה הטוויים והאריגה נקרא על הרוצ. נפ"ז ולא נני פיריש מהודש כפתור ופרח צהירושלמי, הא דאסר רב כשעשאן צבגד צפני עלמא פירוש כשכוונתו לעשות צבגד ממעריצתה דלמר ופשתים לא שייך צטונ אעפ"י שהאחד מרובה מחצרו דנה שייך צטונ על המועט נומר שאינו נמלא מעשה הטוויים והצורה נקרא על שניהם יחדיו כיון שכוונתו על שניהם כך חסר המרובה כמו המועט, והא דשרי ר' ירמיה היכא דצעי למעריצי צחורן פירש שגא היה כוונתו לערב הפשתן צלמר חנה היה כיוונתו לערב למר צלמר אחר יצמקרה נדחה ידו לערצה עס פשתן הנה אין כוונתו על הפשתן חנה על הצלמר ושפיר שייך צטונ דמעשה האריגה והעיייה לא נקרא חנה על הרוצ שכוונתו עליו ודו"ק כי הוא כפתור ופרח נע"ד.

(ו) וזה נ"ל פי' הירושלמי ה"ל אבר זה נשינו, אבא צר רב היגא צבס ר' ירמיה למר ופשתן שטרפן צטנן רב חסר צתעריצתן, ומקשה צירושלמי מה פניג ימחרן מה דאמר רב כשעשאן צבגד צפני עלמי, מה דאמר ר"י צהכוא דצעי מערצתה עס חורן יפ"י המפרש מהר"א פוגדא ז"ל דצעי למעריצי צחורן שצביא ליערף ושיד למר נמנים ימצענ נהלמר רחנים, ונע"ד אין הנשין סובל כן, דצטנן משמע שצבר צטנן, ועוד דמשמע דמה שכתיר ר"י חסר רב, ואינו מציא ליערף ושיד ל"ג ומצטנ למר רחנים גם רב מידה, ואין זה אחי עיין שאסר רב. חנה נ"ל נפני ר' ירמיה צאה השאנה צאחד שטרפו לי חושי פשתן צרוצ חושי למר ושאל השואל חס מותר נקה מחוטין הגנו נחפור צהס צבדי למר והחיר דאין המועט חסר חת הרוצ ממה שהיה מותר מתחילה, ודיינו דצעי נמערצי צחורן ונא קאמר דמערצן צחורן, ועוד נא קאמר צמין אחר חנה צחורן דהיינו שהוא נערצ מן הצלמר צלמר אחר, והא דאסר רב היינו שצאה השאנה צאחד שטרף למר לעשות ממני צבגד יצמקרה וצגגה טרוף צחורן פשתן וכיתה שאנה השואל חס מותר לגמור מלאכתו נעשית מתערוצת זה צבגד ולנצשו ואסר רב כשעשאן צבגד צפני עלמו יהיה חסור לנצשו.

ודומה זה ננע"ד צירושלמי דמיתו הרב"ד רפ"צ דננאים צה"י יע"ש הכז וצכ"מ שס, כוונתו דהכז הולך אחר השואל חס כיונתי נזרע חטין חנה שיהיה מעוכצ מפני הכלאים שנתערבו שגא צרלינו, אמרינן אין המועט מעכצ חת הרוצ דא"ר להטות קאמר רחמנא ונהפך בכל להיות כמו הרוצ ר"ל נקראת הזריעה שהוא זורע על שם הרוצ, חנה חס כוונתו נזרע שני המינים יחדיו לא נחיר לו צצביי שהאחד מרובה מחצרו דכך חסיר המרובה כמו המועט, ואין חת חסיר עניו מעשה המותר מפני מעשה החסור עד שתאמר נא תחביר עליו מעשה המותר שהוא הרוצ מפני מעשה החסור שהיה המיעט שאין שם החסור על המועט יותר מן שם החסור על הרוצ, כיון שאסרה החורה לזריע שניהם יחדיו, וכיון שכוונתו על שניהם כך חסור המרובה כמו המועט. ולכאורה גם לענין לא תלצש כלאים שטענ היה ראוי לומר כן חס עיקר כוונתו לנצוש צבגד למר יגה ניהא ניה צריע שג פשתן המעירצ צו, חס כן עיקר כוונתו נקרא נצוש צבדי למר. ננע"ד דסברה גדונה יש לחלק, דהכא חסרה החורה נביזה צבגד הצלמר אעפ"י שאינו לוצש הפשתן דכך חיתה צירושלמי צבגד שיש צו כלאים צלד זה חסור לכסות צלד האחר שאין צו כלאים שצאמר לא יעלה עליך אפילו הכלאים מונח על הארץ, אעפ"י שאינו לוצש הכלאים ואינו נהנה ממנו כיון דהוא

סימן לב

[עוד בענין הקודם, ושקלא וטריא אי אסור להתכסות בבגד של צמר גמלים שיש בצד

אחד שעטנז, אפילו באותו צד שאין בו צמר ופשתים, וביאורים ברמב"ם ה"כ פ"י *]

ופשתן שטרפן צכ"ז ר' ירמיה למר צטנן רב חסור תערוצתן, מה פליג, הא דרב היכא דצעי למעצד צבגד צפני עלמו, הא דר"י דצעי למעריצי צחורן עכ"ל הנה לכאורה מתוך דברי הירושלמי מצוהר להדיא דפשיטא לחז"ל דנה שייך צטונ למר צפשתן עד שמתמה הירושלמי על ר"י מה מפליג ופי' המפרש ובי יחליק ר"י על רב צזה לומר שצמר צפשתן צטנ. אמנם צטעס מניעת הצטונ, ראיתי אין שני נציאים מתנבאים צסגנין אחד רלוני צלשון ח', ומי"מ נ"ל דצריהם עולים צקנה ח' — הכך רואה לשון החוס צמדה הגל, וא"ת לצטל צרוצ וכו' וי"ל דנה שייך צטונ צרוצ חנה כשהחסור מעורב

באר מרים

הרבה לא הוצאתי אלא קמעא אשר לדעתי היא סילת נקיה" ולכן אני מדפיס גם כן החידושים מקונטרסים הרבים הללו, ואם כי חזורים ונשנים לפעמים מהחי מהתשובה הקודמת, הוא, כדי שלא לשנות לשון המחבר ז"ל.

(*) מוח"ז המחבר ז"ע כתב הרבה קונטרסים בענין זה כמו שהזכיר בריש התשובה, יבקעש מתישבה הנ"ל שהתחיל לסדר, אימר: אציע לפניו דברים אשר העלתי בעוה"י אחר יגיעה רבה בעמק הלכה אם אמנם סתנתי